

## Cabó

### ELS POBLES

Cabó, el Vilar i el Pujal

### EL TERRITORI

El terme municipal de Cabó comprèn gairebé la totalitat de la vall del mateix nom, perfectament delimitada per les serres d'Ares i de Prada, al nord; per la de Boumort, a l'oest; i per la de Sant Joan, al sud. Travessa tot el terme el riu de Cabó. Una carretera local, que surt de la C-14 a l'alçada d'Organyà, comunica tots els pobles de la vall fins a la vila de Cabó.

### LA HISTÒRIA

El municipi de Cabó ocupa la pràctica totalitat de la vall homònima, perpendicular al Segre, que històricament ha fet de pont amb el Pallars a través dels camins que remuntaven la serra de Boumort. Poc abans de l'any 1000 la vall caigué a mans d'una família de magnats fidels als comtes d'Urgell, que adoptà el nom de Caboet. Els Caboet van assolir un protagonisme cabdal en les relacions polítiques del nord del comtat d'Urgell fins a la seva unió dinàstica amb els Castellbò, arran del casament d'Arnau de Caboet amb el vescomte Arnau de Castellbò cap a 1185. També tingueren un important paper en el govern de les valls d'Andorra en nom del bisbe d'Urgell, i amb ells s'iniciaria la particular dualitat entre poder religiós i civil que desembocaria en la signatura del pariatge de 1278. L'any 1719, en el context de la Guerra de la Quàdruple Aliança, les tropes franceses provinents de la Vall d'Aran i del Pallars, van seguir els camins de la vall de Cabó per caure sobre Organyà i atacar la fortalesa de Castellciutat des del sud.

### L'ECONOMIA

La ramaderia de llet és la principal activitat econòmica del terme, si bé els darrers anys ha patit també, com la resta de la comarca, la reducció de les explotacions. Tot i així, el municipi té censats prop de 4.000 caps de bestiar, principalment boví, porcí i oví. El sector terciari hi té un pes petit, amb un restaurant i un allotjament de turisme rural.

### NO US HO PERDEU

**ELS DÒLMENS.** Un passeig per la vall de Cabó ens permetrà veure fins a set monuments megalítics. És amb aquest motiu que s'hi ha senyalitzat la ruta dels dòlmens, especialment indicada per a fer en bicicleta tot terreny. D'aquesta ruta se n'ha editat una guia, que us serà molt útil com a companya de viatge.

**EL ROMÀNIC.** El monument romànic més interessant de la vall és [Sant Serni de Cabó](#), edifici de característiques força singulars. Per la seva capçalera occidentalitzada i originàriament trilobulada, de la qual actualment en resten dues absidioles. També presenten elements romànics les esglésies de Sant Miquel del Vilar, Sant Bartomeu de Favà i Sant Iscle de Senyús. Un altre monument destacable és el conjunt format pel pont i l'aqüeducte de Boixadera.

**ELS GREUGES DE GUITARD ISARN.** Els Greuges de Guitard Isarn, senyor de Caboet són un dels documents més antics conservats on comença a aparèixer la llengua catalana (1080-1095) i, de manera més precisa, s'ha considerat que és el text extens més antic escrit en català, com ja va apuntar l'historiador Joaquim Miret i Sans quan l'any 1908 el va publicar per primera vegada. Els Greuges són un document de caràcter jurídic; concretament, un memorial de les transgressions (els greuges o rancures, en català medieval) dels drets feudals, en aquest cas del senyor de Caboet, Guitard Isarn, en què reclama la reparació de les ofenses i dels danys que li han infligit els seus vassalls. L'original es conserva a la Biblioteca de Catalunya i a l'interior de l'església romànica de Sant Serni se'n pot veure un facsímil.

<http://www.alturgell.cat/cabo>

